

Redovisning
för
Härryda Vatten och Avfall AB
559259-4591

Räkenskapsåret (8 månader)

2023-01-01 - 2023-08-31

**HÄRRYDA
VATTEN
OCH AVFALL**

Styrelsen och verkställande direktören för Härryda Vatten och Avfall AB avger följande redovisning för 2023-01-01-2023-08-31.

Redovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Verksamhetsberättelse

Uppdrag och mål

Bolagets övergripande mål är att trygga vattenförsörjning och avloppshantering samt avfallshantering så en befolkningsökning om lägst 1,5 procent per år kan uppnås. Verksamheten ska bedrivas enligt god teknisk praxis och med optimalt resursutnyttjande.

Verksamheten ska bedrivas efter sunda principer så att taxor tas ut på ett sådant sätt att samtliga kostnader som är förknippade med verksamheten täcks utan att egentlig vinst uppstår. Bolagets soliditet bör ej understiga 10 procent.

Taxor och avgifter fastställs av Kommunfullmäktige i Härryda kommun och följer en skärpt tolkning av självkostnadsprincipen, med innebörden att avgifter endast ska täcka nödvändiga uppskattade kostnader. Eventuellt över- eller underuttag av avgifter på respektive verksamhet regleras mot förutbetalda intäkter i balansräkningen (VA-fond, Avfalls-fond). Periodiseringen av avgifterna återläggs normalt de närmaste tre åren i samband med en taxesänkning eller att nödvändiga kostnadsökningar uppstår.

Väsentliga händelser och ekonomisk ställning

Bolagets omsättning för januari till och med augusti 2023 uppgick till 95,4 mnkr efter reglering mot resultatfonder, varav taxor och avgifter avseende Vattenverksamheten om 66,9 mnkr och Avfall 27 mnkr. Både Avfall och VA redovisar underskott för året och nyttjar resultatfonder med 1,3 mnkr respektive 0,5 mnkr. Underskott för året prognostiseras öka till bokslut vilket regleras mot respektive resultatfond. Båda verksamheterna är i behov av att öka taxor till 2024. Underskott 2023 beror främst på ökade räntor och pensionskostnader jämfört med samma period 2022. Höga pensionskostnader beror på inflationsuppräknig av avtalade förmånpensioner och kommer vara höga även under 2024. Framförallt Vattenverksamheten är kapitalintensivt med stora anläggningstillgångar som finansieras av lån i form av anläggningsavgifter och extern upplåning. När bostadsutvecklingen och byggnation nu sjunker debiteras inte fastighetsägare anläggningsavgiften i den takt verksamheten planerat, vilket innebär högre extern upplåning och räntekostnader. Även räntenivåer förväntas vara höga ett tag framöver.

Inför 2023 fastställde KF i Härryda kommun ökade taxor avseende Vatten (VA). Den nya taxan innebär en genomsnittlig ökning av brukningsavgifter på cirka tolv procent. Utfallet på brukningstaxan de första åtta månaderna uppgår till 61,4 mnkr vilket är en ökning tio procent jämfört samma period föregående år. Avfallstaxan höjdes inget till 2023. En sen kostnadsreglering 2022 avseende en av Avfalls huvudentreprenörer lämnade ett underskott till 2023 och verksamheten har behov av höjning av taxan till 2024.

Informationsmått	2022	2023 augusti	2023 budget	2023 prognos
Resultat*, tkr	13 115	-1 738	-5 259	-7 658
Balansomslutning, tkr	1 049 207	1 148 506	1 228 040	1 184 632
Soliditet, %	14,3	13,0	12,2	12,7
Skuldsättningsgrad** %	59,8	64,4	68,1	65,5
Antal hushåll***	13 046	13 107	13 656	13 160
Ökning hushåll %	4,0	0,5	4,4	0,9
Resultatfond Avfall	148	-1 116	1 666	-2 155
Resultatfond Vatten	9 145	8 671	6 997	3 790

* Resultat före reglering mot respektive resultatfond. Vid överskott i slutet av året minskas intäkter och redovisas som förutbetalad intäkt. Överskott ska återställas.

** Skuldsättningsgrad är kollektivens externa upplåning(räntebärande) som andel av total balansomslutning

*** Antal hushåll är antal lägenhetsekvivalenter som är HVAAB's kunder

Avfallsverksamheten

Avfallsverksamhetens uppdrag är att ansvara för insamling, transport och återvinning eller bortskaffandet av allt kommunalt avfall enligt definitionen i Miljöbalken. Avfallsverksamheten har en renhållningsordning som innefattar en avfallsplan och avfallsföreskrifter. Avfallsplanen är ett styrdokument som innehåller mål och förslag till åtgärder för hur avfall ska tas om hand och förebyggas och denna plan har avfallsverksamheten gemensamt med övriga 12 kommuner inom göteborgsregionen. Avfallsföreskrifterna anger bestämmelserna för hur avfallshanteringen ska skötas i kommunen.

Totalt hanterar avfallsverksamheten avfall från cirka 15 400 hushåll och verksamheter, fördelade på 10 600 kunder i Härryda kommun. Verksamheten bedrivs i huvudsak med hjälp av upphandlade entreprenörer. Totalt genomförs ca 600 000 tusen kärltömningar per år i Härryda. Uppföljning och säkerställande av att entreprenaderna är fungerande och levererar en högkvalitativ avfallshandling sker bland annat genom kontinuerliga drift- och avtalsmöten samt rapportunderlag. Enligt senaste kundenkäten är 85% av kunderna i en- och tvåfamiljshus nöjda med avfallshandlingen i kommunen.

Mål

I och med Agenda 2030 och med GR gemensamt fastställd avfallsplan skiftas fokus på avfallstrappan, från sortering och materialåtervinning till förebyggande och återanvändning.

- Mängden restavfall för Härrydans invånare ska minska.

Restavfall är det som hämtas av HVAAB hos kommuninvånarna i Härryda kommun och går till förbränning.

- Mängden grovavfall som går till förbränning och deponi i Härryda ska minska.

Grovavfall är det som lämnas på Bråta ÅVC.

Informationsmått	2022 utfall	2023 budget	2023 prognos
Kg restavfall/person	111	108	108
Kg grovavfall/person	128	130	107

Måluppfyllelse Avfall

I januari infördes utsortering av planglas på Bråta återvinningscentral vilket bör bidra till att större mängder material återvinns. Redan under 2022 såg vi minskande mängder avfall, såväl grovavfall som restavfall och det ser ut att hålla i sig även 2023. Detta antas vara följderna av pandemin samt lågkonjunkturen som råder. Resultatet av detta blir minskande mängder men också lägre viktsintäkter från mat- och restavfall än vad verksamheten räknat på.

Prognosen för 2023 är lägre(bättre) än budget för båda målen och det anser verksamheten till stor del beror på att lågkonjunkturen håller i sig och våra invånare konsumerar inte likt tidigare. Genom att samarbeta med övriga GR-kommuner, bolag, leverantörer och medarbetare och aktivt arbeta med informationskampanjer ut till kunder ökar graden av utsortering av material på Bråta återvinningscentral och kärlavfallet minskar. Under året har informationskampanjer genomförts exempelvis på sopbilar och genom andra kanaler.

Ekonomi

RR Avfall (tkr)	23-01-01 - 23-08-31	Period budget	Avvikelse	Årsbudget	Prognos 2023	Bokslut 2022
RÖRELSENS INTÄKTER						
Nettoomsättning	27 183	27 959	-776	41 938	41 074	43 675
Övriga rörelseintäkter	40	0	40		40	4
Summa rörelsens intäkter	27 223	27 959	-736	41 938	41 114	43 679
RÖRELSENS KOSTNADER						
Entreprenadtjänster	-24 157	-24 061	-95	-36 092	-36 670	-36 531
Övriga externa kostnader	-1 437	-1 511	74	-2 267	-2 156	-2 899
Personalkostnader	-2 186	-2 940	754	-4 410	-3 528	-2 050
Avskrivningar och nedskrivningar	-606	-598	-8	-897	-910	2 526
Summa rörelsens kostnader	-28 385	-29 111	726	-43 666	-43 265	-38 954
Summa rörelseresultat	-1 163	-1 152	-11	-1 728	-2 151	4 725
Ränteintäkter och liknande resultatposter	35	14	21	21	52	57
Räntekostnader och liknande resultatposter	-136	-227	91	-340	-204	-176
Resultat efter finansiella poster	-1 264	-1 365	101	-2 047	-2 303	4 607

Avfalls resultat efter finansiella poster uppgick till -1,3mnr, jämfört med budget på -1,4 mnr. Avvikelsen mot budget beror främst på vakanser. Intäktsunderskottet beror på lägre vikter i sophämtningen vilket också ger lägre behandlingskostnader, dock ej i nivå med intäktsnivå.

Prognos på helår är ett underskott på -2,3 mnr vilket fortsatt beror på ovan beskrivet intäktsunderskott på nästan -0,9. En ny avtalsperiod för slamtransporter (tömning av enskilda avlopp) är upphandlad gemensamt med Lerums- och Partille kommun. Det nya avtalet börjar gälla i oktober 2023 och avtalet resulterade i nästan dubbelt så höga priser jämfört med tidigare avtal. Det leder till att

underskottet på slamtömningen på 0,5 mnkr. Även transporter för hushållsavfall som är indexreglerade blir dyrare med ett underskott om 1 mnkr. Verksamheten har svårt att påverka priserna för entreprenader men anstränger sig för att hålla nere kostnader som kan påverkas och har till exempel inte anställt någon för en vakant tjänst under 2023.

Resultatet 2022 blev lägre än budgeterat. Ingående balans på Avfalls resultatfond uppgick till 0,1 mnkr, med ovan prognos landar den på - 2,1 mnkr vid bokslut 2023. Underskottet ska återställas vilket bolaget har med i beräkningar för taxeförslag till 2024.

Vattenverksamheten

Verksamhetens uppdrag är att för vatten- och avloppskollektivet (kunder anslutna till det kommunala vatten- och avloppsnätet) producera och distribuera dricksvatten av godkänd kvalitet och erforderlig kvantitet, avleda och rena spillvatten samt avleda dagvatten. Vattenverksamheten ska verka för en god vattenförsörjning med hänsyn till hygien, hälsa och miljön genom plan- och bygglagen och enligt lagen om allmänna vattentjänster samt livsmedelsverkets föreskrifter.

Totalt har verksamheten drygt 7 000 kunder, motsvarande cirka 30 000 människor anslutna i Härryda kommun. Dessa förses med allmänna vattentjänster exempelvis dricksvatten som kommer från tre vattenverk genom totalt cirka 27 mil ledningsnät. Spillvatten hanteras främst genom GRYAAB's reningsanläggning i Göteborg men också i två egna avloppsreningsverk. Under 2023 har vi hittills cirka 60 nytillkomna kunder (lägenhetskvivalenter). För att säkerställa behovet av dricksvatten pågår byggnation av ett nytt vattenverk i Hindås.

Mål

- Läckage och spolvatten från ledningsnätet ska minska jämfört med debiterad mängd dricksvatten.

Utläckage från vattenledningar och vatten som används vid spolning av ledningar och egna anläggningar ska understiga tolv procent jämfört med total mängd vatten vi producerar och köper från grannkommuner under 2023. Med andra ord ett maximalt svinn på tolv procent av dricksvatten.

- Mängden ovidkommande vatten till spillvattenledning ska minska jämfört med debiterad mängd dricksvatten.

Inläckage i spillvattennätet ska uppgå till maximalt 58 procent av total debiterad mängd vatten under 2023. Totala spillvattenmängder mäts vid släpp till GRYAAB och hur mycket som renas i våra egna reningsverk.

Informationsmått	2022	2023 budget	2023 prognos
Andel läckage & spolvatten av dricksvatten	18%	12%	16%
Andel ovidkommande vatten i spill	60%	58%	58%

Trenden tidigare år har varit att utläckage har minskat för varje år. Under 2022 spolades överföringsledningar med dricksvatten som ej debiterats kunder. Spolningar fortsätter under 2023 men verksamheten arbetar med noggrann dokumentation för att minska okända mängder som försvinner vid spolning. Spolningarna är nödvändiga för att upprätthålla dricksvattenkvaliteten. Verksamheten genomför

kontinuerlig översyn och fokus på underhåll och reinvesteringar ligger på ledningar som är äldst eller i sämst skick. Vi har köpt in och placerat ut ytterligare loggapparater för läcksökning i Hindås för att få en ännu bättre överblick på ledningsnätet. Efter ganska omfattande översyn har flertalet läckor stoppats och nu arbetar man med en förnyelseplan i området för de kommande åren.

För att nå målet att mängden ovidkommande vatten till spillvattenledning ska minska genomförs det kontinuerliga undersökningar, tv-inspektioner och åtgärdsplaner i form av relining och omläggning av ledningsnät årligen. Hittills i år har tre stycken reliningprojekt genomförts. Sanering och ledningsutbyte pågår i nästan alla delar av kommunen.

Ekonomi

RR Vatten (tkr)	23-01-01 - 23-08-31	Period budget	Avvikelse	Årsbudget	Prognos 2023	Bokslut 2022
RÖRELSENS INTÄKTER						
Nettoomsättning	67 749	70 317	-2 568	104 325	101 408	95 849
Övriga rörelseintäkter	1 625	0	1 625	1 150	3 516	89
Summa rörelsens intäkter	69 374	70 317	-942	105 475	104 924	95 938
RÖRELSENS KOSTNADER						
Entreprenadtjänster	-8 133	-6 893	-1 239	-10 340	-12 140	-12 567
Övriga externa kostnader	-21 130	-21 708	578	-32 562	-30 696	-32 756
Personalkostnader	-13 964	-16 361	2 397	-24 541	-23 852	-19 172
Avskrivningar och nedskrivningar	-13 138	-15 369	2 231	-23 053	-21 132	-17 600
Summa rörelsens kostnader	-56 364	-60 331	3 966	-90 496	-87 819	-82 095
Summa rörelseresultat	13 010	9 986	3 024	14 979	17 105	13 843
Ränteintäkter och liknande resultatposter	81	40	41	60	121	76
Räntekostnader och liknande resultatposter	-13 565	-12 167	-1 398	-18 251	-22 581	-5 410
Resultat efter finansiella poster	-474	-2 141	1 667	-3 212	-5 355	8 509

Vattenverksamheten redovisar ett underskott före reglering på -0,5 mnkr jämfört med budget -2,1 mnkr. Positiva avvikelser är främst personal 2,4 mnkr, avskrivningar 2,2 mnkr, och det statliga elstödet på 1,6 mnkr. Negativa avvikelser avser främst räntor -1,4 mnkr och köp av vatten -0,8 mnkr. Under torrperioden i början av sommaren tvingades Härryda köpa till extra vatten från Mölndal och Partille.

Brukningsavgifter uppgick till 61 mnkr vilket är ett litet överskott jämfört mot budget. Från 2022 redovisas del av anläggningsavgiften direkt, den del som motsvarar direkta kostnader. Budget för direktupplösning av anläggningsavgifter uppgår till 6,4 mnkr 2023, 1 mnkr redovisas för perioden till och med augusti. Negativ avvikelse beror på allmän avmattning av bostadsproduktion som HVAAB inte styr över. En avmattning av bostadsproduktion påverkar bolaget negativt både på kassaflöde och resultat och exploateringsprojekt blir än mer framtunga.

Prognosen för brukningsavgifter uppgår till 93,3 mnkr, ett överskott om 1,7 mnkr jämfört med budget. Direktupplösning av anläggningsavgifter förväntas avvika negativt med 4,5 mnkr, totalt är det ett underskott om 2,9 mnkr på avgifter. I takt med aktivering av färdigställande av nya anläggningar krymper

överskottet på avskrivningar till 1,9 mnkr. I prognos från KPA förväntas pensionskostnaderna stiga med ytterligare 2 mnkr och överskottet krymper till 0,7 mnkr för personalkostnader. Prognosen för räntekostnader uppgår till 22,6 mnkr vilket är 4,3 mnkr mer än budget, med stor andel av kommunen ärvda lån med rörliga räntor är bolaget räntekänsligt. Åtgärder har vidtagits för att rädda del av intäktsbortfallet och höga räntekostnader. Bolaget försöker hålla nere kostnader genom att omvärdera planerade investeringar men även att inte tillsätta vakanta tjänster.

Investeringar

Bolagets övergripande mål, - att trygga vattenförsörjning och avloppshantering för att möjliggöra en befolkningsökning om minst 1,5 procent per år innebär en utbyggnad och investeringar i både nya detaljplaner och omvandlingsområden men också ny kapacitet i form av vattenverk samt överföringsledningar för att knyta samman hela kommunen.

Investeringar (tkr)	Utfall	Årsbudget	Prognos	Avvikelse 2023
Vatten- och reningsverk	53 110	79 768	78 641	1 128
Reinvesteringar	4 283	28 114	17 748	10 366
Ledningsnät	15 117	33 719	17 600	16 118
Exploateringar och nya områden	9 102	15 506	24 753	-9 247
Varav inkomster	-2 078	-21 036	-2 078	-18 958
Omvandlingsområden	1 934	10 122	55	10 067
Varav inkomster	-432	-18 900	-7 550	-11 350
Nya serviser	-2 381	-1 500	-2 939	1 439
Varav inkomster	-2 667	-3 000	-3 418	418
Övriga	124	200	124	76
Summa	81 289	165 929	135 983	29 946

Årets nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgår hittills till 81 mnkr, varav nytt vattenverk i Hindås 48 mnkr. Prognosen på helår är netto 136 mnkr vilket är lägre än budget och föregående prognos på 144 mnkr. Överskottet beror på att investeringar skjuts framåt till framförallt nästa år. De största framskjutna projekten är Överföringsledningar i Norra Mölnlycke mellan Bråta och Solsten, Etapp 2 av Gärdesområdet och Landvetter Centrum. Alla tre projekt ska genomföras i samverkan med kommunen. Underskott på exploateringsområden beror på planer som är under genomförande men exploatörer kommer troligtvis inte påbörja byggnation av bostäder vilket innebär att HVAAB får finansiera utbyggnad nu men erhåller anläggningsavgifter i ett senare skede, detta påverkar som nämnts ovan kollektivets resultat 2023 negativt. Bolaget arbetar aktivt med att utvärdera och omvärdera planerade investeringar och genomför inte, eller senarelägger de som inte är nödvändiga för kollektivet eller skapar fördyringar på andra områden.

Investeringar i Vatten- och reningsverk innefattar reinvesteringar i egna vattenverk för produktion av dricksvatten, i reningsverk för behandling av spillvatten samt även i tryckstegringsstationer och avloppspumpstationer. Byggnation av nytt vattenverk i Hindås förväntas färdigställas under året. Övriga investeringar i verk och stationer prognostiseras till 6,8 mnkr och innefattar bland annat,

Avloppspumpstation Trallbanevägen, Tryckstegringsstation Pinntorp och ombyggnad på Rävlanda reningsverk.

Reinvesteringar i ledningsnät avser hittills i år främst va-sanering i Gärdesområdet. Exempel på fler reinvesteringsprojekt i år är relining Härsjödammsvägen och Marmorvägen-Gnejsvägen.

Investeringar i ledningsnät avser investeringar i ökad kapacitet samt överföringsledningar för att möjliggöra nya områden för byggnation. Det största planerade projektet var överföringsledning Norra Mölnlycke vilket knappt hinner påbörjas under året. Investeringar i kapacitet i och i kring Mölnlycke fabriker som påbörjades när verksamheten var i kommunen fortlöper och förväntas bli färdigt i år, hittills har VA-kollektivet investerat 26 mnkr i området/projektet.

Exploatering och nya områden avser utbyggnad i nya detaljplaner exklusive ledningar för att försörja området samt omvandlingsområden. Hittills i år är Wendelstrand och Björröd som är i gång, hittills är ca nio mnkr upparbetat i totalt i projekten. HVAAB räknar också med en slutreglering av Idrottsvägen som är genomförd av kommunen och troligtvis blir färdig under året.

Omvandlingsområden avser områden med samlad bebyggelse som inte tidigare varit anslutna till kommunalt VA. Dessa investeringar görs tills viss del för att skydda egna och andra vattentäkter och kan på sikt bli tvingande för HVAAB att genomföra. I år pågår framförallt arbete i Landvetters Backa.

Investeringar i serviser avser enskilda anslutningar av fastigheter, kan vara avstyckningar eller kommunala förhandsbesked inom befintliga verksamhetsområden. Serviser är svåra att budgetera för men brukar vara gynnsamma för kollektivet eftersom de ofta inbringar anläggningsavgifter i område där infrastruktur är utbyggd sedan tidigare. Hittills i år har cirka 25 nya fastigheter anslutits.

Resultaträkning

Tkr

2023-01-01
-2023-08-31

2022-01-01
-2022-08-31

Rörelsens intäkter

Nettoomsättning	95 415	91 752
Aktiverat arbete för egen räkning	1 255	1 307
Övriga rörelseintäkter	1 665	82
	98 335	93 141

Rörelsens kostnader

Entreprenadtjänster	-32 289	-30 614
Övriga externa kostnader	-22 567	-23 468
Personalkostnader	-16 150	-12 788
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-13 744	-11 802
Övriga rörelsekostnader	0	3 382
	-84 750	-75 290

Rörelseresultat

13 585 **17 851**

Resultat från finansiella poster

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	116	95
Räntekostnader och liknande resultatposter	-13 701	-2 391
	-13 585	-2 296

Resultat efter finansiella poster

0 **15 555**

Resultat före skatt

0 **15 555**

Skatt på periodens resultat

0 0

Periodens resultat

0 **15 555**

Balansräkning

2023-08-31

2022-08-31

Tkr

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader	128 846	110 296
Markinventarier, ledningsnät och -anordningar	657 241	512 139
Byggnadsinventarier och andra tekniska anläggningar	50 613	45 788
Inventarier och verktyg	4 629	5 428
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	265 169	279 589
	I 1 06 498	I 033 776

Finansiella anläggningstillgångar

Uppskjuten skattefordran	0	130
	0	130

Summa anläggningstillgångar	I 1 06 498	953 370
------------------------------------	-------------------	----------------

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	39 300	38 390
Övriga fordringar	37	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2 621	2 261
	41 958	40 651

<i>Kassa och bank</i>	50	50
-----------------------	----	----

Summa omsättningstillgångar	42 008	40 701
------------------------------------	---------------	---------------

SUMMA TILLGÅNGAR	I 148 506	994 071
-------------------------	------------------	----------------

Balansräkning

2023-08-31

2022-08-31

Tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital

10 000

10 000

10 000

10 000

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust

140 000

135 672

Periodens resultat

0

15 555

140 000

151 227

Summa eget kapital

150 000

161 227

Långfristiga skulder

Skulder till kreditinstitut

600 000

400 000

Övriga skulder

207 549

204 499

Summa långfristiga skulder

807 549

604 499

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder

6 773

8 165

Skulder till koncernföretag

140 170

192 693

Övriga skulder

6 375

3 279

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

37 639

24 208

Summa kortfristiga skulder

190 957

228 345

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 148 506

994 071

Kassaflödesanalys

Tkr

Not	2023-01-01 -2023-08-31	2022-01-01 -2022-08-31
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	13 585	17 851
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	9 694	3 875
Erlagd ränta	-11 979	-1 833
Erhållen ränta	116	95
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	11 416	19 988
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet		
Förändring av kundfordringar	-33 039	-30 263
Förändring av kortfristiga fordringar	6 462	19 370
Förändring av leverantörsskulder	-29 835	-16 727
Förändring av kortfristiga skulder	13 383	9 014
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-31 613	1 382
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-86 466	-132 584
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-86 466	-132 584
Finansieringsverksamheten		
Förändring övriga långfristiga skulder/ anläggningsavgifter	5 147	9 395
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	5 147	9 395
Årets kassaflöde	-112 932	-121 807
Likvida medel vid årets början	-27 188	-70 836
Likvida medel vid årets slut	-140 120	-192 643

Redovisningsprinciper

Nedan följer de redovisningsprinciper beroende av bolagets särart som följer av Vattentjänstlagen.

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:I Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Härryda Vatten och Avfalls AB:s taxefinansierade verksamhet för vatten och avlopp lyder under Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). VA-verksamheten är ett s.k. naturligt monopol och lyder under nämnda speciallagstiftning. En allmän förutsättning är kommunallagens självkostnadsbegrepp samt att vattentjänstlagen anger att avgifterna inte får överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Dessa förutsättningar påverkar bolagets redovisningsprinciper generellt, utöver årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens principer, och kommenteras särskilt för vissa områden nedan.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Taxor och avgifter fastställs av Kommunfullmäktige i Härryda kommun och följer en skärpt tolkning av självkostnadsprincipen, med innebörden att avgifter endast ska täcka nödvändiga uppskattade kostnader. Eventuellt över- eller underuttag av avgifter på respektive verksamhet regleras mot förutbetalda intäkter i balansräkningen. Lägga till hänvisning

Avgifter som avser att täcka direkta kostnader intäktsförs direkt över resultaträkningen och avser brukningsavgifter samt upplösning av anläggningsavgifter.

Inbetalningar av anläggningsutgifter påverkar inte bolagets omsättning. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen). Nästkommande års periodiserade anslutningsavgifter bokförs som en kortfristig skuld, resterande års skuld klassificeras som en långfristig skuld.

Hantering av överskott/underskott

När avgifterna över- eller understiger kostnaderna särredovisas dessa i balansräkningen under rubriken "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter" under kortfristiga skulder. Periodiseringen av avgifterna återläggs normalt de närmaste tre åren i samband med en taxesänkning eller att nödvändiga kostnadsökningar uppstår.

Mölnlycke den dag som framgår av min elektroniska underskrift

Bengt Johansson
Ordförande

Anders Halldén

Roland Jonsson

Berit Müllerström

Håkan Söderström

Birgitta Eriksson

Erik Holm

Jessica Sténhoff
Verkställande direktör

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jessica Sténhoff

Datum: 2023-10-13 11:03

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: BENGT JOHANSSON

Datum: 2023-10-12 21:49

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: Roland Jonsson

Datum: 2023-10-16 15:09

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: Tor Håkan Söderström

Datum: 2023-10-17 20:59

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: Jan Anders Halldén

Datum: 2023-10-12 17:32

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: BIRGITTA ERIKSSON

Datum: 2023-10-16 15:08

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: Berit Müllerström

Datum: 2023-10-13 14:51

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Namn: ERIK HOLM

Datum: 2023-10-13 16:48

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

42539E6D9CDE2789D9BBA097B9B6DA0D4848B023C192AC08596398B2666B9191

Plats och tid	Wallenstam arena, kl. 09.00-11:30
Beslutande ledamöter	Per Vorberg (M) (ordförande) Hans Jakobsson (C) Pontus Walgren (V)
Övriga närvarande	Maria Ådahl (vd) Dragana Mrdja (sekreterare) Sofia Wallén Claesson (ekonom) §§ 46-49 Peter Lönn (utredare) Anton Westergården (Nordr) Malin Älmegran (GBJ Bygg) Christina Ingelsten (Skanska)
Utses att justera	Pontus Walgren
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, kansliet, 2023-10-25
Protokollet omfattar	§§ 46 - 53

Sekreterare

Dragana Mrdja

Ordförande

Per Vorberg

Justerande

Pontus Walgren

§ 46

Sammanträdet öppnande

Sammanträdet öppnas av styrelsens ordförande Per Vorberg.

§ 47

Val av justerare

Beslut

Pontus Walgren utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 48

Föregående mötesprotokoll

Beslut

Styrelsen godkänner protokollet fört vid styrelsesammanträde den 23 augusti 2023.

§ 49

Ekonomi

Maria Ådahl och Sofia Wallén Claesson informerar om delårsprognosen.

Peter Lönn lämnar ekonomisk uppföljning för projektet Landvetter Södra per augusti 2023.

På kommande styrelsemöte, den 6 december 2023 presenteras:

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

- *Budget 2024 samt Plan 2025 och 2026 Exploateringsprojektet och*
- *Budget 2024 samt Plan 2025 och 2026 Projekt Landvetter Södra.*

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

Styrelsen uppdrar till Peter Lönn att på nästa styrelsemöte informera om vad kostnader debiterade från sektorn för samhällsbyggnad, Härryda kommun, innefattar.

Styrelsen uppdrar till Peter Lönn att till nästa styrelsemöte redogöra för varför kostnaden för Magasinsvägen ligger på LSUAB istället för Landvetter Backa Västra.

§ 50

VD rapport

Organisation

- Riskanalys med internkontrollplan kommer ingå i den nya affärsplanen.
- Arbete med framtagning av ny affärsplan från 2024 (tidigare verksamhetsplan) pågår.
- Stormöte Landvetter Södra planeras för den 14 november 2023.

Fysisk utveckling

- Per Vorberg presenterar arbete med Götalandsbanan och alternativ politisk överenskommelse om ny järnväg mellan Göteborg och Borås.
- Anton Westergården presenterar förslag på Strukturplan Detaljplan 1A utarbetad av Mareld landskapsarkitekter.
- Malin Älmegran och Christina Ingelsten presenterar Målbilden *Landvetter Södra-en plats som berikar.*

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
	

Forskning och Innovation

- Stormöte i DTCC – Digital Twin Cities Centre.
- Ny ansökan till projekt Flexgate ihop med Drive Sweden ska lämnas in.
- Ansökan till Formas Gestaltade livsmiljöer för hälsa och välbefinnande ska lämnas in.

Internationellt

- Ungdomsutbyte med systerstaden Namyangju i Sydkorea flyttas fram på grund av omvärldsläget.

Konferenser och nätverk

Information om pågående arbete med dialog, kommunikation och konferenser, bland annat:

- Månadens bana Ok Landehof i oktober,
- Hållbarhetsseminarium LSUAB ihop med konsortiet den 12 oktober flyttas fram,
- Workshop med sektorn för utbildning, kultur och fritid, Härryda kommun om framtidens skola i december,
- Artiklar i HP och Lokalpressen.

Beslut

Styrelsen noterar VD rapporten.

Styrelsen ställer sig bakom Målbilden *Landvetter Södra- en plats som berikar*.

§ 51

Övriga frågor

Johannes Backlund (SD) avsade sig uppdraget som ledamot i styrelsen för Landvetter Södra Utveckling AB den 18 september 2023.

Kommunfullmäktige entledigade honom från uppdraget på sitt möte den 21 september 2023, § 113.

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande
	

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 52

Nästa styrelsemöte

Nästa styrelsemöte hålls onsdagen den 6 december 9-12 i Klåddetjärn, kommunhuset.

Beslut

Styrelsen noterar informationen.

§ 53

Avslutning

Styrelsens ordförande Per Vorberg förklarar sammanträdet avslutat.

Signatur justerande

Utdragsbestyrkande

An aerial photograph showing a narrow dirt road that curves through a vast, dense forest of evergreen trees. The road is light brown and stands out against the dark green canopy. The trees are packed closely together, creating a textured, layered appearance. The lighting suggests a bright day, with some highlights on the road and the tops of the trees.

LANDVETTER SÖDRA - EN PLATS SOM BERIKAR

GBJbygg. **NORDR** **SKANSKA**

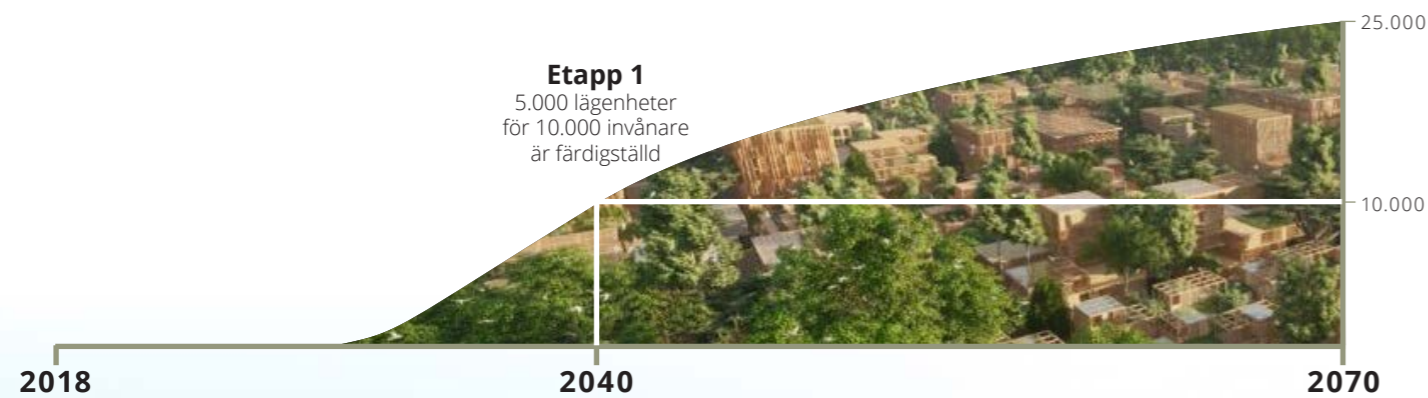
LANDVETTER SÖDRA - EN PLATS SOM BERIKAR

Landvetter Södra är en samhällssatsning utöver det vanliga. Här ska en ny och hållbar stad för minst 25 000 invånare växa fram, samtidigt som vi bevarar och förstärker de naturvärden som idag finns på platsen.

Här tar vi människors livskvalitet och välmående till helt nya nivåer. Dels tack vare de integrerade stads- och naturmiljöerna, där bebyggelsen möter skogen på nya sätt och naturen öppnas upp för upplevelser och aktivitet. Dels tack vare den bärande idén om berikande livsmiljöer: en mängd tillgångar som ska ge stimulans, hälsa och utvecklingsmöjligheter åt boende och övriga kommuninvånare.

För att de stora visionerna för området ska förbli verklighet på lång sikt tar vi fram ett nytt koncept inom stadsutveckling. Vi går från att planera separata bostadskvarter till att erbjuda ett sammanhang och gemensamma tillgångar som sköts väl och utvecklas över tid. Bärkraftiga villkor håller det lokala serviceutbudet levande och attraktivt, medan företag och föreningar kan blomstra.

I Landvetter Södra väntar en varsam stadsutveckling som kommer att ge framtida invånare ett nytt sätt att bo, leva och verka. Men också ge stora mervärden till alla dem som har sin hemvist i Härryda kommun.

Färden mot en berikande plats: Målbilden för Landvetter Södra är en konkretisering av Härryda kommuns inriktningsmål om en mänsklig, modern, internationell och innovativ stad.

DEN BÄRANDE IDÉN: BERIKANDE LIVSMILJÖER

I december 2022 beslutade konsortiet för Landvetter Södra om en övergripande idéinriktning för områdets utveckling:

”Med avstamp i aktuell forskning tar vi ett helhetsgrepp kring såväl mjuka som hårda faktorer inom stadsbyggnad för att skapa de bästa förutsättningarna för långsiktigt välmående genom berikande livsmiljöer. Detta blir unikt i sitt slag, även ur ett internationellt perspektiv.”

I Landvetter Södra ska stadsrum, bostäder, natur och arkitektur öka invånarnas välmående. Vår idé för att uppnå kommunens målsättningar är att skapa berikande livsmiljöer. Det har vetenskapligt visat sig stimulera människor på olika sätt som stärker vår hjärna och gör oss lugnare, gladare och friskare.

Samhällsbyggnadsaktörerna som utvecklar Landvetter Södra kommer att använda hela verktygslådan för att livet i det nya området ska bli något alldeles extra.

SEX MÅL FÖR ETT BERIKANDE LANDVETTER SÖDRA

1. Helhetskoncept för livet efter inflytt

- Professionellt organiserat samarbete med ansvar för det gemensamma konceptet efter inflytt
- Bärkraftiga förutsättningar för en levande blandstad
- Fortsatt utveckling av mobilitet och infrastruktur

Ambitionsnivå: Från Nokia till iPhone. Koncept för "livet efter inflytt" ger boendet helt nya kvaliteter.

2. Dramatiserad natur möter vacker arkitektur

- Platsens landskap, ekosystem och livsmiljöer slår an tonen
- Naturen dramatiseras och aktiveras
- Vacker arkitektur samverkar med landskapet

Ambitionsnivå: Siktet är satt på Bo Expo 2034 med internationellt genomslag.

3. Hållbar infrastruktur och minskat omvärldsberoende

- Cirkulära system och teknik i framkant
- Strävan mot fossilfrihet
- Bekväm mobilitet

Ambitionsnivå: Finns inget motsvarande i Sverige

4. Enastående samhällsservice

- Härryda kommuns och Sveriges bästa förskolor och skolor (både pedagogik och fysisk miljö)
- Fungerande, högkvalitativ vård och omsorg

Ambitionsnivå: Unikt för Sverige

5. Kreativt bostads- och lokalutbud

- Flerbostadshus med villakvaliteter
- Mervärden från barn till "passionär"
- Mysiga gårdsgator och torg med unikt utbud
- Attraktiva möjligheter för företag och föreningar

Ambitionsnivå: Inspiration för andra stadsbyggnadsprojekt. Sveriges mest barnvänliga område.

6. Destination "Nature Awareness"

- Extraordinärt utbud för motion och rekreation i naturen
- Landvetter Lodge
- Efterlängtat simhall

Ambitionsnivå: Finns inget motsvarande i Sydsverige.

HÖGRE GRAD AV VÄL MÅENDE (INDIVIDEN AVGÖR, VI KAN BARA GE FÖRUTSÄTTNINGARNA)

RAMVERK FÖR BERIKANDE LIVSMILJÖER I LANDVETTER SÖDRA

MÅL 1: HELHETSKONCEPT FÖR LIVET EFTER INFLYTT

1

Oavsett hur väl vi planerar för ett berikande och hållbart samhälle, är det utvecklingen efter inflytt som till stor del avgör hur det känns att bo, besöka och verka i Landvetter Södra. Med ett områdesgemensamt koncept och en professionellt organiserad samordning bevarar vi målbilden över tid.

Vi vill säkerställa att Landvetter Södra blir och förblir en levande blandstad med inbjudande utbud, god service och socialt sammanhang för både boende och besökare. Därför organiserar vi ett helhetskoncept för "livet mellan husen". Det är vårt sätt att säkerställa att goda ambitioner från start inte urvattnas efter efterhand.

Förutsättning för övriga fem mål

Konceptet liknar en professionellt driven, modern version av gamla tiders bygemenskap. En professionellt organiserad samordning som tar ansvar för Landvetter Södras utveckling efter inflytt. Invånare och verksamheter möter ett värdskap som omfattar allt som inte rör det egna boendet eller lokalen:

- Skötsel och långsiktig utveckling av området
- En bemannad knutpunkt för området
- Ett attraktivt utbud av handel och service med bärkraftiga villkor
- Drift och utveckling av gemensamma satsningar som kan avse energi, delningstjänster, gemensamhetslokaler, co-workingtor och utemiljöer
- Införande av nya tekniska lösningar för mobilitet, VA, avfall och energi
- Lokala evenemang, gemenskap och delaktighet
- Kontakt med forskning och kunskapsspridning

MÅL 2: DRAMATISERAD NATUR MÖTER VACKER ARKITEKTUR

Landvetter Södra erbjuder långt mer än att bo med naturen runt hörnet. Här utvecklar vi naturupplevelsen och låter vacker gestaltning integreras med landskapet. Tillsammans ger det Landvetter Södra en tydlig identitet.

Utgångspunkt i dagens natur

Utvecklingen av Landvetter Södra tar avstamp i landskapets befintliga värden. Vi kartlägger ekosystem, arter och livsmiljöer och exploaterar marken varsamt för att uppnå en stad och natur i samklang. Vi eftersträvar en vacker och naturintegrerad övergång mellan det vilda och det anlagda från stort till smått. Naturen kommer in i stadsrummet och staden sträcker sig ut i naturen.

Vacker arkitektur samverkar med landskapet

Vi menar att det finns generella kvaliteter i arkitektur som påverkar om den uppfattas som mer eller mindre vacker. Alla behöver inte tycka om allt, men helheten ska upplevas som varierad, genuin och omsorgsfullt utformad med inslag av ikonisk arkitektur.

Naturen dramatiseras och aktiveras

- Upplevelsevärden i naturen lyfts fram genom utsiktsplatser, belysta träd och berghällar
- Spektakulära broar och spångar gör det till en upplevelse att ta sig runt i Landvetter Södra
- Kulturen dramatiserar och aktiverar naturen genom utställningar, skulptur och arkitektur
- Funktioner som dagvattenhantering utformas som konstnärliga inslag
- Landvetter Södra knyts samman med Hällsnäs, Råda Säteri och Gunnebo till ett upplevelsestråk

MÅL 3: HÅLLBAR INFRASTRUKTUR OCH MINSKAT OMVÄRLDSBEROENDE

3

Landvetter Södra ska visa vägen för ett hållbart samhälle med minskat omvärldsberoende, resurseffektivitet och klimatklohet. Här är innovation ett viktigt verktyg.

Cirkulära flöden och teknik i framkant

I Landvetter Södra tar vi sikte på moderna och cirkulära system för el, värme, VA och avfall. Elproduktionen löser vi till stor del lokalt med småskalig förnybar energi, laddinfrastruktur och energilagring. Omhändertagande av dagvatten, återanvändning av grävatten och minimering av svartvatten utvecklas. Möjligheter till lokal matförsörjning utforskas.

Strävan mot fossilfrihet

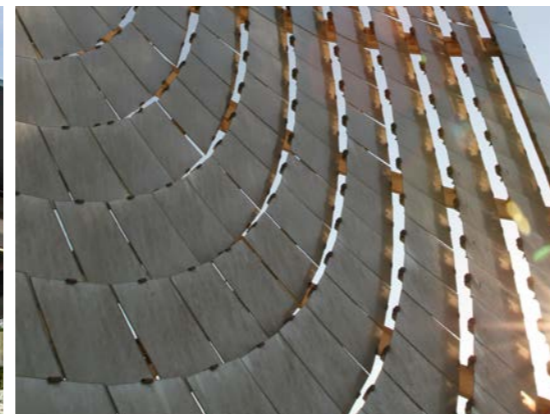
- Minimerad klimatpåverkan i planering – produktion – förvaltning
- Fossilfri el och uppvärmning
- Eldrivna fordon främjas
- Lokalt utbud uppfyller vardagsbehoven utan resor
- Arbetsplatser och co-workingtor i närområdet
- Bekväm mobilitet (se nedan)

Bekväm mobilitet

- Genomtänkt struktur: Smidiga trafikflöden, lättillgängliga hållplatser, parkeringar mm
- Innovativ teknik som autonoma transportfordon
- Smidig och prisvärd kollektivtrafik till flygplats, Landvetter C, Link40 och Mölnlycke
- Elfordonspooler och laddinfrastruktur
- Inbjudande gång- och cykelnät
- Station längs järnvägen Göteborg-Borås

Image Connect 2.0 Shelter - Metro40 Collection designed by Designworks.

MÅL 4: ENASTÅENDE SAMHÄLLSSERVICE

I Landvetter Södra ska all samhällsservice som ofta fallerar på andra platser inte bara fungera, utan vara tillgänglig, smidig och hålla utmärkande hög kvalitet.

Härryda kommuns och Sveriges bästa förskolor och skolor

Härryda kommuns mål är att ha Sveriges bästa skolor. Det kopplar vi samman med idén om berikande livsmiljöer. Resultatet blir skolor med attraktiva och efterfrågade profilutbildningar. Dessa teman genomsyrar pedagogik och utformning av arkitektur, utemiljö och skolvägar.

Högfungerande vård och omsorg

Här finns vardaglig vård med hög kvalitet och tillgänglighet som bidrar till en grundläggande samhällstrygghet. På vårdcentralen får du alltid svar när du ringer. Kanske ska här en dag finnas specialistvård med rehabiliteringscenter i naturen och koppling till forskning?

MÅL 5: KREATIVT BOSTADS- OCH LOKALUTBUD

Landvetter Södra ska bli en hållbar stad med minst 25 000 invånare och 10 000 bostäder. Här bygger vi en levande blandstad med ett brett och varierat bostadsutbud där vi vågar testa nytt.

Bostadsutbudet spänner från yteffektiva mindre hem till stora våningar, radhus- och villabebyggelse. Mysiga gårdsgator och torg ger en levande och attraktiv atmosfär. Handplockade butiker och service lockar besökare och utmärker området. Utbudet är inte stort, men naggande gott.

Flerbostadshus med villakvaliteter

Här finner de inflyttande många kvaliteter som man vanligen tänker hör en villa till. Tysta bostäder utan störning från grannar, en egen rymlig uteplats, gott om förvaring för livets pinaler, enkelt liv med husdjur och tillgång till större lägenheter än 4 r o k exempelvis.

Mervärden för barn, unga och passionärer

Det är lockande och roligt för områdets barn och tonåringar att sysselsätta sig i områdets stimulerande utemiljöer. Den äldre generationens "passionärer" blir allt yngre. De som lämnat villalivet för en bekvämare tillvaro i Landvetter Södra uppskattar det unika utbudet av motion, rekreation och gemenskap.

Attraktiva möjligheter för företag och föreningar

Landvetter Södra ska erbjuda nya arbetsplatser. När kollektivtrafik och kopplingar till flygplats, Landvetter och Mölnlycke etablerats är läget attraktivt för många företag. Vi planerar lokaler och affärsmodeller som ger långsiktiga förutsättningar för verksamheter att blomstra i Landvetter Södra.

Härryda kommuns nuvarande förenings- och näringsliv bjuds in till medinflytande tidigt, då deras medverkan är en viktig del i utvecklingen av området. Vi vill att stadsutvecklingen ska gynna även dem. Till exempel skulle föreningsstugor i fritidsområdet och rum för lokalt kulturliv vara naturliga inslag.

MÅL 6: DESTINATION NATURE AWARENESS

6

Vi vill göra Landvetter Södra till en unik besöksdestination för välmående i naturen. Här kan naturen upplevas av alla som vill, på en mängd olika sätt – utan en långväga resa.

Destinationen *Nature Awareness* erbjuder Härrydbor och besökare ett lockande utbud för motion och hälsa, utan att likställa hälsa med hurtig livsstil. Den individuella upplevelsen av välmående är utgångspunkten. Hit lockas både entusiastiska multisportare som söker endorfinkickar och fridfulla livsnjutare som söker återhämtning inomhus framför en brasa.

Extraordinärt utbud för motion och rekreation

Utbudet kan innehålla:

- Ett brett utbud av motionsspår
- Cykelleder och ridvägar
- XXL utegym, hinderbana och naturlekplats
- Klättring
- Badbrygga, kallbadhus med bastu, kajakuthyrning
- "Bliss points" (platser för förundran), rum för ceremonier och andlighet
- Årliga outdoor-event som lockar långväga besökare

Landvetter Lodge – ett unikt besöksmål i Sydsverige

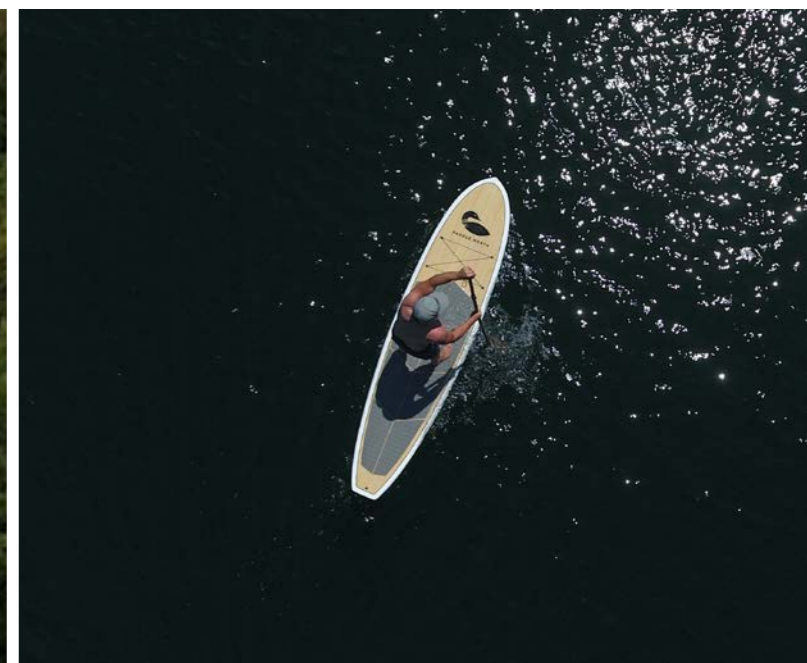
Kronan på verket blir Landvetter Lodge som är värt en egen resa. En naturintegrerad och vacker hotell- och restaurangbyggnad med unikt koncept för välmående. Den ger identitet åt området och blir basen för friluftsområdets attraktioner. Här finns en bemannad lokal för Landvetter Södra med stadsutvecklingsmodell, showroom för innovation samt mötesplats för seminarier och evenemang.

Efterlängtd simhall

En högkvalitativ simhall anläggs i anslutning till Landvetter Lodge. Den utformas som en utmärkande del av besöksmålet Nature Awareness. Simhallen attraherar tävlingar och cuper och är ett självklart besöksmål för alla Härrydbor.

Utegym Näsåker <https://www.hogakusten.com/sv/utegym-nasaker>

Statistiska uppgifter per 2023-09-30

Omvärldsanalys

Befolkningsförändringar t.o.m. 3:e kvartalet 2023 och folkmängden 30 september 2023

	Folk- mängd	Folk- ökning	Födda	Döda	In- flyttade	Ut- flyttade	Juste- ringar*)
Kommunen	39 919	157	285	187	1 952	1 904	11
Riket	10 557 882	36 266	77 266	68 037	74 751	51 343	3 629
Länet	1 767 588	8 932	13 452	11 258	36 755	30 558	541

Kommentar: Folkmängden i kommunen var 39 919 personer den 30 september i år. Det är en ökning med 157 personer sedan årsskiftet. Under årets första nio månader flyttade 1 952 personer till kommunen, 1 904 flyttade ut 285 barn föddes och 187 personer avled.

Under samma period ökade folkmängden i både riket och länet med 36 266 respektive 8 932 personer.

*) Under begreppet "justeringar" redovisas eventuella födelser och dödsfall som inträffat före den aktuella redovisningsperioden men som har rapporterats under denna period samt eventuella rättelser av tidigare gjorda aviseringar.

Antal bostadslägenheter som påbörjats under januari - september 2023

Distrikt	Alla lägenheter	Därav i	
		Småhus	Flerfamiljshus
Råda	52	12	40
Landvetter	12	12	
Härryda	3	3	
Björketorp	4	4	
Kommunen totalt	71	31	40

Kommentar: Antalet påbörjade bostadslägenheter i vår kommun under perioden januari - september uppgår till 71. Totalt 52 lägenheter har påbörjats i Råda distrikt, 12 i Landvetter distrikt och fyra respektive tre bostadslägenheter i distrikten Björketorp och Härryda.

Aktuella siffror från SCB

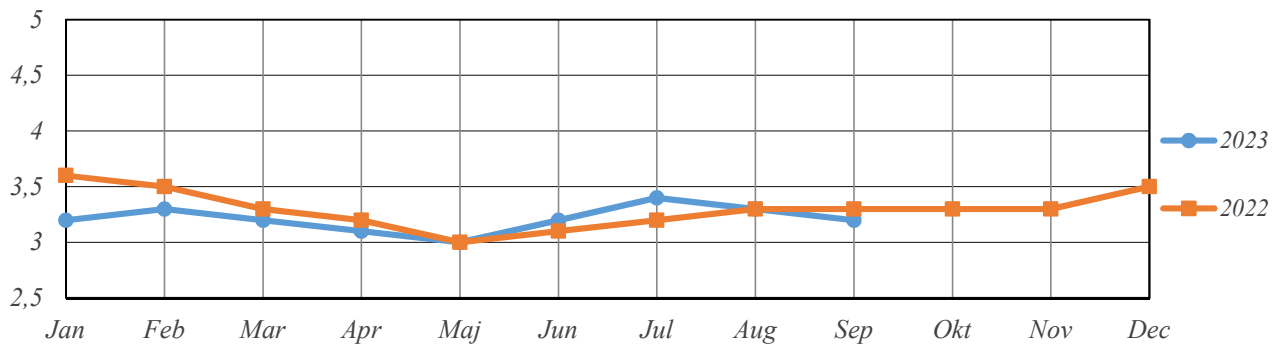
Konsumentpriser (%)	+6,5	September 2023 jämfört med september 2022
Producentpriser (%)	-4,6	September 2023 jämfört med september 2022
Detaljhandelns försäljningsvolym (%)	-3,8	September 2023 jämfört med september 2022
Industrins produktionsvolym (%)	-1,4	September 2023 jämfört med september 2022
Industrins orderingång (%)	+3,6	September 2023 jämfört med september 2022

Kommentar: Producentpriser har minskat jämfört med september 2022 medan konsumentpriser steg med 6,5 procent under senaste tolv månaderna. Detaljhandelns försäljningsvolym och industrins produktionsvolym sjönk med 3,8 respektive 1,4 procent jämfört med september 2022. Jämfört med samma period förra året ökade industrins orderingång med 3,6 procent.

Arbetslösa 16-65 år antal och procent	Kommunen 202309		Länet 202309		Riket 202309		Kommunen 202209		Länet 202209		Riket 202209	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Öppen arbetslöshet	350	1,7	24980	2,8	167654	3,2	334	1,8	23579	2,8	158838	3,1
Inkl. personer i program med aktivitetsstöd	647	3,2	49585	5,6	332267	6,4	623	3,3	50200	5,9	332737	6,6
Arbetslösa 18-24 år antal och procent												
Öppen arbetslöshet	46	2,8	3379	3,9	21976	4,4	57	3,9	3080	3,8	19809	4,2
Inkl. personer i program med aktivitetsstöd	78	4,8	6015	6,9	40113	7,9	76	5,2	5830	7,2	39284	8,3
Därav långtidsarbetslösa	5		272		2402		5		427		3050	

Kommentar: Arbetslösheten bland befolkningen mellan 16 och 65 år i kommunen, länet och riket har minskat jämfört med samma period förra året. Det är 0,1 procentenhet färre arbetslösa i kommunen, 0,3 respektive 0,2 procentenheter i länet och i riket. Ungdomsarbetslösheten i kommunen, länet och riket har också minskat jämfört med samma period året innan. Det är 0,4 procentenheter färre arbetslösa i kommunen, 0,4 respektive 0,3 procentenheter i riket och länet.

Arbetslösheten inkl. personer i program med aktivitetsstöd 16-65 år (% av arbetskraften i kommunen)

Arbetslösheten inkl. personer i program med aktivitetsstöd 18-24 år (% av arbetskraften i kommunen)

